

Sprawozdanie z realizacji zadań za rok 2021

RODZINA

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żorach pracuje w oparciu o funkcjonujący na terenie miasta system opieki nad dzieckiem i rodziną. Najważniejsze elementy tego systemu to: **praca socjalna pracowników socjalnych, objęcie rodziny pomocą asystenta rodzinnego, skierowanie dzieci do placówki wsparcia dziennego, zorganizowanie dzieciom pozbawionym opieki rodziców miejsca w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.**

Główny akt prawny na podstawie, którego organizuje się ww. zadania to Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r. Stanowi ona odrębny element polityki rodzinnej państwa. Ustawa ta reguluje problematykę wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, w tym: działania profilaktyczne skierowane do rodzin dysfunkcyjnych lub przeżywających trudności, budowanie mechanizmów pracy z rodziną dziecka i organizację pieczy zastępczej.

W ramach realizacji cytowanej ustawy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żorach realizował następujące zadania:

1. Asystentura rodzinna

Jedną z bardziej skutecznych form pracy z rodziną, w której wychowują się dzieci **jest praca asystenta rodziny**. Należymy do miast, które mają tę formę bardzo rozbudowaną w odniesieniu do innych gmin. Przynosi to bardzo dobre efekty. Asystent rodziny skupia się na pracy w rodzinie, w której rodzice z różnych powodów mają kłopoty w realizowaniu swoich funkcji opiekuńczych i wychowawczych, są lub mogą być zagrożeni w wykonywaniu swojej władzy rodzicielskiej. Objęcie pomocą asystenta rodziny, w której wyraźnie widać różnego rodzaju problemy, przeciwdziała rozdzieleniu dzieci z rodzicami i zabezpieczeniu ich w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. Z drugiej strony asystenci rodziny pracują z rodzicami, których dzieci zostały umieszczone poza rodziną biologiczną, by mogli oni starać się o powrót dziecka do domu. Biorąc pod uwagę, iż nie mamy na naszym terenie instytucjonalnych placówek opiekuńczo – wychowawczych typu dom dziecka a także ograniczoną ilość rodzin zastępczych działania asystentury rodzinnej są nieocenione.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej na stanowisku asystenta rodziny na podstawie umowy o pracę w ramach zadaniowego czasu pracy w 2021 roku zatrudniano asystentów rodziny w wymiarze 14 etatów (w tym 4 etaty w ramach realizacji projektu konkursowego „O własnych siłach - wsparcie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego).

Pomocą w postaci wsparcia asystenta rodziny w 2021 roku objęto łącznie 136 rodzin, to o 22 rodziny więcej aniżeli w ubiegłym roku. Z ogólnej liczby rodzin - 97 rodzin zostało objętych na wniosek własny, natomiast 39 rodzin z postanowienia sądu.

W rodzinach objętych asystenturą w 2021 roku wychowywało się 231 dzieci. Tylko w 9 rodzinach praca asystenta nie przyniosła efektów i 11 dzieci zostało zabezpieczonych poza rodziną biologiczną.

Na skutek pracy asystentów rodzinnych 6 dzieci powróciło pod opiekę rodziców biologicznych. Tak więc widać, że efekty pracy asystentów są bardzo ważne z uwagi na zachowanie ciągłości rodziny biologicznej.

2.Placówka Wsparcia Dziennego - Świetlica dla dzieci Horyzont

Placówka Wsparcia Dziennego - Świetlica dla dzieci „Horyzont” na terenie Miasta Żory prowadzona jest jako placówka wsparcia dziennego typu opiekuńczego. W roku 2021 z uwagi na pandemię COVID-19 placówka była otwarta dla wychowanków przez 210 dni w roku i realizowała różnego rodzaju formy pracy z dziećmi. W pozostałym okresie, kiedy placówka była zamknięta formami wsparcia były działania podjęte na odległość tj. grupa wsparcia dla wychowanków w ramach platformy Messenger i Facebook oraz grupa wsparcia dla rodziców na platformie Facebook. W 2021 r. podejmowano liczne działania promocyjne placówki. W dużej mierze nawiązywały one do uczczenia przypadającego w 2021 roku – 25-lecia działalności placówki na terenie Miasta Żory. Punktem kulminacyjnym obchodów był festyn rodzinny „Popłyn z nami za horyzont”, który na początku września odbył się na terenie boiska Międzyosiedlowego Klubu Sportowego „Polaris” w Żorach. Festyn stał się okazją do spotkania całej społeczności Horyzontu, obecnych i byłych wychowanków oraz ich rodzin. W okresach wolnych od nauki szkolnej kontynuowano w placówce realizację programu profilaktyczno-wychowawczego „Wygrać siebie”, który opierając się na profilaktyce alternatyw kształtuje w wychowankach nawyki zdrowego i konstruktywnego spędzania wolnego czasu. Efektem działań w ramach wyżej wymienionego programu jest aktywne i atrakcyjne zorganizowanie odpoczynku wakacyjnego dla dzieci i młodzieży będących wychowankami placówki. Wśród prowadzonych form warto wymienić: gry terenowe i zbiórki harcerskie 16 Drużyny Harcerskiej „Wataha”, akcje wolontariatu prowadzone przez Horyzontową Grupę Wolontariatu, wycieczki i wyprawy górskie, zajęcia z bushcraftu, zajęcia sportowe (w tym basen), zajęcia kulturalne (np. kino, muzeum), zajęcia manualne (konstrukcyjne, plastyczne, techniczne) itp. Warto dodać, że w 2021 roku w placówce prowadzone były również zajęcia w ramach projektu „O własnych siłach”, realizowanego przy wsparciu unijnych funduszy z EFS, które objęły: treningi sportowe z kalisteniki, warsztaty konstrukcyjne oraz warsztaty z zakresu fotografii przyrody. W 2021 r. świetlica objęła swoim działaniem 63 wychowanków. Średnio miesięcznie z pomocy korzystało ok. 20 wychowanków.

3.Organizowanie rodzinnej pieczy zastępczej

Każde dziecko ma zagwarantowane prawo do wychowania w rodzinie, a w razie konieczności wychowywania poza rodziną – do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej, jeżeli jest to zgodne z dobrem dziecka. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej powinno nastąpić po wyczerpaniu wszystkich innych form pomocy rodzicom, chyba że dobro dziecka przemawia za niezwłocznym zapewnieniem mu pieczy zastępczej. Rodzinne formy pieczy zastępczej obejmują **rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka**. Zapewniają one dziecku całodobową opiekę i wychowanie, traktują je w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobistej, zapewniają kształcenie, rozwój uzdolnień i zainteresowań, dostęp do świadczeń zdrowotnych, zaspokajają jego potrzeby emocjonalne, bytowe, rozwojowe, społeczne i religijne, a także zapewniają ochronę przed arbitralną i bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka oraz umożliwiają mu kontakt z rodzicami i innymi bliskimi osobami, chyba że z uwagi na dobro dziecka sąd postanowi inaczej. W ramach powyższego:

1. Na terenie Miasta Żory funkcjonowały 103 rodziny zastępcze, które wychowywały 141 dzieci. Ponadto poza powiatem nadzorowano funkcjonowanie 1 rodziny zastępczej zawodowej i 1 rodzinnego domu dziecka.
2. Zrealizowano postanowienia Sądu Rejonowego w Żorach w zakresie odbioru w trybie nagłym 24 dzieci, wszystkie dzieci umieszczono w rodzinnej pieczy zastępczej.
3. Zgłoszono do Wojewódzkiego Ośrodka Adopcyjnego w Rybniku 10 dzieci z myślą o adopcji.
4. Zorganizowano i przeprowadzono (w tym zdalnie) 116 posiedzeń zespołu ds. okresowej oceny dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej z udziałem: rodziców zastępczych, rodziców biologicznych, pracowników socjalnych, psychologa, pedagogów szkolnych, wychowawców szkolnych, w wyniku których sporządzono 137 ocen dotyczących sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
5. Sporządzono 7 wniosków do sądu o zasądzenie alimentów na rzecz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
6. W ramach realizacji projektu pt. „O własnych siłach – wsparcie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego rozszerzono ofertę wsparcia dla 16 rodziców zastępczych i 46 wychowanków pieczy (zorganizowano grupę wsparcia dla rodziców zastępczych, warsztaty edukacyjne, treningi umiejętności itp.).
7. Przeprowadzono kampanię informacyjną promującą idee rodzicielstwa zastępczego (strony internetowe, BIP, Kurier Żorski, apel do mieszkańców rozpowszechniony przez dziennik elektroniczny żorskich szkół).
8. Pozyskano i przeszkolono 20 kandydatów (9 małżeństw i 2 osoby samotne) do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
9. Na bieżąco realizowano świadczenia adresowane dla rodzin zastępczych: pomoc pieniężna na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej wraz z dodatkami z tytułu niepełnosprawności, jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka, świadczenie jednorazowe lub okresowe na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość

sprawowanej opieki, środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania

4. Instytucjonalna piecza zastępcza

Umieszczenie w instytucjonalnej pieczy zastępczej następuje w sytuacji, gdy brak jest możliwości umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej lub z innych ważnych powodów nie jest to zasadne. Z uwagi na brak placówki opiekuńczo-wychowawczej na terenie Miasta Żory, w roku ubiegłym 16 dzieci przebywało w placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie innych powiatów. W porównaniu z rokiem 2020 liczba dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej spadła o 5 osób. **W roku 2021 nie umieszczono żadnego dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej.**

W ciągu roku 2021 r. 2 osoby opuściły placówkę opiekuńczo-wychowawczą i usamodzielniały się. Reasumując na dzień 31.12.2021r. w instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało 14 dzieci pochodzących z terenu Miasta Żory.

Łączne wydatki utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza Miastem wyniosły 1.007.296,60 zł.

5. Wsparcie dorosłych usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej

Tutejszy ośrodek w ramach swojej działalności objął pomocą 21 usamodzielnianych wychowanków (w tym: 19 wychowanków z rodzin zastępczych oraz 2 wychowanków z placówki szkolno-wychowawczej) w formie comiesięcznej pomocy pieniężnej na: kontynuowanie nauki, usamodzielnienie lub pomocy rzeczowej.

6. Aktywny samorząd

W 2021 r. w mieście Żory realizowano pilotażowy program „Aktywny Samorząd” W ramach tego programu realizowano szereg zadań polegających na **wyeliminowaniu i zmniejszeniu barier ograniczających uczestnictwo osób z niepełnosprawnością w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.**

Środki na realizację programu pochodziły z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Wysokość środków finansowych przypadających na realizację programu dla Powiatu Żory w roku 2021 wynosiła 338 000,00 zł.

W ramach programu udzielono dofinansowania do :

1. Zakupu i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu.
2. Pokrycia kosztów w uzyskaniu prawa jazdy.
3. Zakupu sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania.
4. Szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania.
5. Zakupu wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym.
6. Kosztów utrzymania sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym.
7. Zakupu protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązanie techniczne.
8. Utrzymania sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne.
9. Oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego.
10. Opłaty za pobyt dziecka osoby niepełnosprawnej w żłobku lub przedszkolu.

11. Opłaty za naukę (czesne) oraz dodatku na pokrycie kosztów kształcenia na poziomie nauki oraz dodatku na pokrycie kosztów kształcenia

7. Realizacja ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, (dofinansowywanych ze środków PFRON) w 2021 roku:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żorach, w oparciu o Ustawę z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, realizował szereg zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej. Rehabilitacja zawodowa miała na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy. Natomiast rehabilitacja społeczna miała na celu umożliwianie osobom z niepełnosprawnością uczestnictwa w życiu społecznym.

Środki na realizację zadań pochodziły z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Wysokość środków finansowych przypadających według algorytmu na realizację zadań dla Powiatu Żory w roku 2021 wynosiła 2.424.306,00 zł.

Do zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żorach w roku 2021 zaliczono:

1. Jednorazowe dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej, rolniczej lub podjęcia działalności w formie spółdzielni socjalnej. Na powyższy cel wydatkowano kwotę w wysokości 35 000,00zł.
2. Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych. Na realizację zadania przeznaczono 180 000,00 zł. Ogółem w turnusach rehabilitacyjnych uczestniczyły 134 osoby, w tym 73 osoby dorosłe niepełnosprawne i 41 ich opiekunów oraz 10 dzieci i 10 ich opiekunów.
3. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów. O dofinansowanie ze środków PFRON na sprzęt rehabilitacyjny ubiegały się osoby z niepełnosprawnością stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności. Zakup konkretnego sprzętu rehabilitacyjnego był każdorazowo potwierdzony przez lekarza. W ramach tego zadania dofinansowania udzielono m.in. do rowerków rehabilitacyjnych, rotorów oraz mat rehabilitacyjnych. Na ten cel wydatkowano 11 029,00 zł. Osoby, które posiadały orzeczenie o stopniu niepełnosprawności otrzymały również dofinansowanie do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze z częściową refundacją z Narodowego Funduszu Zdrowia. W 2021 roku przyznano dofinansowanie 247 osobom, w tym 59 dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej. Na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze wydatkowano kwotę 249 117,00 zł. Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze objęte dofinansowaniem to m.in. wózki inwalidzkie, protezy, ortezy, pończochy kikutowe, obuwie ortopedyczne, balkoniki i podpórki, indywidualne przedmioty pionizujące, soczewki, aparaty słuchowe, cewniki, worki kolostomijne, lupy, materace przeciwoleżynowe, pieluchomajtki.

4. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych. Likwidacja barier architektonicznych dotyczyła miejsca zamieszkania osoby z niepełnosprawnością i wszelkich prac zgodnie z prawem budowlanym. Dofinansowaniem objęto: przystosowania łazienek, budowę podjazdu, w miejscu zamieszkania osób z niepełnosprawnością. Na realizację tego zadania wydatkowano 47 440,00 zł i rozpatrzono pozytywnie 8 wniosków. Likwidacja barier technicznych obejmowała dofinansowanie do sprzętu technicznego, pozwalającego osobie z niepełnosprawnością na samodzielne funkcjonowanie w środowisku. Do urządzeń objętych dofinansowaniem należały: łóżka ortopedyczne, podnośnik, schodolaz, bezprzewodowy odbiornik. Na ten cel wydatkowano 22 069,00 zł i rozpatrzono 9 wniosków. Likwidacja barier w komunikowaniu się obejmowała dofinansowanie do sprzętu komputerowego. Na realizację tego zadania wydatkowano 35 491,00 zł i pozytywnie rozpatrzono 24 wnioski.
5. Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania Warsztatów Terapii Zajęciowej. Warsztaty Terapii Zajęciowej są placówką Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Żorach. W roku 2021 na działalność Warsztatów wydatkowano kwotę w wysokości 2 049 066,67 zł w tym 204 906,67 zł pochodziło ze środków Miasta Żory. Obecnie w placówce w terapii zajęciowej uczestniczy 85 osób z niepełnosprawnością intelektualną.

8. Bezdomność

Miasto Żory ma skoordynowany system wsparcia osób bezdomnych. Jako jedna z nielicznych gmin posiadamy i prowadzimy na swoim terenie jednocześnie Noclegownię, Ogrzewalnię i Schronisko dla osób bezdomnych.

W Żorach działa Noclegownia posiadająca 20 miejsc noclegowych. (16 miejsc stałych a w razie potrzeby 4 miejsca na dostawce). W czasie ostatnich dwóch lat ta liczba miejsc noclegowych była wystarczająca. Nie ma na dzień dzisiejszy potrzeby rozbudowy tego obiektu. Noclegownia działa w okresie zimowym a więc od 1 października do 31 marca od godziny 18.00-8.00 zaś w okresie letnim od 1 kwietnia do 30 września w godzinach od 19.00 do 7.00. W okresie zimowym każdego roku działa tuż obok Noclegowni budynek Ogrzewalni czynny od godziny 8.00 do 18.00. Można tam obejrzeć telewizję, poczytać książkę, zrobić sobie coś ciepłego do picia. W czasie działalności Ogrzewalni jest tam zapewniona opieka pracownika MOPS. W tym kompleksie działa także Schronisko dla osób bezdomnych posiadające 23 miejsca noclegowe zapewniające całodobowe schronienie. W Schronisku przebywają osoby bezdomne, które podjęły trud wychodzenia z bezdomności oparty o realizowanie indywidualnego programu w tym zakresie.

Bezdomni mogą skorzystać z :

1. Wyżywienia w formie gorącego posiłku realizowanego przez Zakład Aktywności Zawodowej, z pomocy żywnościowej dostarczanej przez organizacje pozarządowe i kościoły.

2. Odzieży i obuwia w zależności od indywidualnych potrzeb. Na terenie Noclegowni zabezpieczone są komplety odzieży używanej, pochodzącej z tzw. darów.
3. Możliwości utrzymywanie higieny osobistej, na terenie Noclegowni lub w łaźni przy Ogrzewalni. Na terenie łaźni istnieje możliwość kompleksowego odwszawienia osoby bezdomnej łącznie z wymianą odzieży.

Osoby bezdomne, które wykazują się złym stanem zdrowia i potrzebują wzmożonej opieki są umieszczane w pierwszej kolejności w Schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi najczęściej poza gminą na zasadzie stosownych porozumień, w mieszkaniach chronionych będących w zasobach ośrodka lub Domach Pomocy Społecznej. Część osób bezdomnych, które podejmują starania, by wyjść z bezdomności i usamodzielnic się otrzymało mieszkania socjalne. W celu minimalizacji zjawiska bezdomności, oprócz wcześniej wymienionych form pomocy, prowadzona jest szeroko pojęta praca socjalna, a w szczególności: motywowanie do abstynencji, leczenia odwykowego, terapii uzależnień, leczenia specjalistycznego. Osoby bezdomne przebywające w placówkach dla osób bezdomnych mają możliwość skorzystania z wspieranego zatrudnienia organizowanego przez Centrum Integracji Społecznej, gdzie nabywają nowe umiejętności zawodowe oraz umiejętności pozwalające na lepsze pełnienie ról społecznych. W przypadku osób przebywających poza Noclegownią, regularnie prowadzone są kontrole miejsc grupowania się osób bezdomnych, w celu potwierdzenia stanu ich zdrowia, sposobu w jaki funkcjonują w swoim środowisku oraz udzielenie ewentualnej pomocy (w szczególności pokierowanie na Noclegownię, leczenie detoksykacyjne). W 2021 r. stałym monitoringiem było objętych 5 osób. Liczba ta jest nieznaczna ze względu na mniejszą liczbę występowania na terenie Żor pustostanów gdzie w/w osoby mogłyby przebywać. Również podczas objazdów miejsc grupowania się osób bezdomnych zaobserwowano obecność osób z poza terenu miasta Żory. Były to osoby przyjezdne, nie będące na stałe w Żorach, niejednokrotnie potęgowały obraz bezdomności na terenie miasta Żory.

Podsumowanie pomocy dla bezdomnych :

Noclegownia - Korzystało 61 osób (6 kobiet) (osobodni 2719)
Schronisko MOPS - Korzystało 27 osób (4 kobiety) (osobodni 2985)
Ogrzewalnia – Korzystało 22osoby (403 osobodni)
Izolatorium z uwagi na covid 19 - 2 osoby (20 osobodni)
Łaźnie Noclegownia - Korzystało 38 osób, łącznie 575 razy
Łaźnie Mieszkańcy Gwarków - Korzystało 19 osób, łącznie 188 razy
Posiłki- obiady ZAZ- korzystało 34osoby, łącznie 3217 posiłków
Środki czystości - Korzystało 30 osób, łącznie 318 razy
Pomoc żywnościowa interwencyjna - Korzystało 19 osób, łącznie 126 razy

Wydano skierowania do CIS – 13 osób (korzystało 12 osób)
Mieszkania socjalne otrzymały 2 osoby
Zorganizowano pochówek 5 osobom bezdomnym.

9. Polityka wobec osób starszych i niepełnosprawnych

Starzenie się społeczeństwa stało się faktem. Przybywa ludzi starszych a co za tym idzie schorowanych z różnymi niepełnosprawnościami. Również w naszym mieście widać narastający problem związany z opieką nad ludźmi starszymi i niepełnosprawnymi. Istnieje pilna konieczność podejmowania różnego rodzaju działań dostosowanych do potrzeb i oczekiwań ludzi starszych i niepełnosprawnych. **Podstawową przesłanką w tworzeniu spójnego i skutecznego systemu opieki nad ludźmi starszymi i niepełnosprawnymi jest deinstytucjonalizacja tej opieki.** Podopieczni niechętnie chcą opuszczać swoje mieszkania i domy. Chcą być samodzielni i nadal chcą decydować o swoim życiu. Są przywiązani do swoich miejsc, w których mieszkają, do sąsiadów, do swoich zwierząt itp. Trzeba pamiętać iż umieszczenie osoby potrzebującej opieki np. w Domu Pomocy Społecznej wymaga zgody podopiecznego. Często się zdarza, że tej zgody nie ma i trzeba zwracać się o wydanie takiego postanowienia do sądu rodzinnego. Jest to często długi proces a zarazem bardzo traumatyczny zarówno dla podopiecznego jak i pracowników socjalnych. Trzeba także wspomnieć że opieka instytucjonalna jest znacznie droższa od innych form opieki. Dlatego też umieszczenie podopiecznego w Domu Pomocy Społecznej jest ostatecznością.

W pierwszej kolejności mobilizuje się do opieki osób starszych, niepełnosprawnych najbliższą rodzinę. Często jest tak, że najbliżsi nie mogą lub nie chcą zająć się swoimi członkami rodziny. Zdarza się też tak, że osoba starsza nie ma najbliższej rodziny. Zdarza się, że starsze osoby nie chcą obarczać taką opieką swoich najbliższych i ukrywają fakt, że potrzebują pomocy. To jest moment na intensywną pracę socjalną w środowisku rodzinnym i lokalnym, która ma na celu zapewnienie właściwej opieki osobom starszym i niepełnosprawnym. **Na bazie tej pracy socjalnej część osób korzysta z podstawowych usług opiekuńczych.** Obejmują one np. robienie zakupów, organizowanie posiłków, zabiegi pielęgnacyjne, sprzątanie itp. Usługi te są pełno lub częściowo płatne, całkowicie bezpłatne w zależności od dochodów podopiecznego. Również liczba godzin tych usług najczęściej waha się od 1 do 8 godzin. Zależy to od kondycji i stanu zdrowia podopiecznego. **Mogą także być przyznane tzw. specjalistyczne usługi opiekuńcze,** które dotyczą zabiegów o charakterze medycznym np. wykonywania opatrunków, robienie zastrzyków itp. Usługi te realizuje firma zewnętrzna, która jest wyłoniona każdego roku w drodze przetargu.

PODSTAWOWE USŁUGI OPIEKUŃCZE

ROK	L.OSÓB	L.USŁUG/GODZ	KWOTA
2018	127	38 776.5	775 530,00 zł
2019	121	49 851.5	1 495 545,00 zł
2020	125	41 770.0	1 253 100,00 zł
2021	132	41 855,5	1 356 118,20 zł

SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE

ROK	L.OSÓB	L.USŁUG/GODZ	KWOTA
2018	4	1184	29 600,00 zł
2019	1	502	15 060,00 zł
2020	1	510	17 850,00 zł
2021	1	478	18 068,40 zł

Na rosnące koszty usług mają wpływ przede wszystkim: liczba osób potrzebujących takiej usługi, liczba przyznanych godzin, coroczny koszt tych usług. W okresie pandemii z uwagi na zagrożenie epidemiczne starano się zminimalizować wejścia opiekunów do osób potrzebujących pomocy. Mobilizowano w większym stopniu w opiece osoby najbliższe czasem sąsiadów, zmniejszono liczbę godzin tych usług które nie były niezbędne np. przyznawano mniejszą liczbę godzin sprzątania. Takie działania spowodowały, że w dwóch ostatnich latach pandemii nie widzimy znaczącego wzrostu godzin świadczonych usług. Również istotnym elementem opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi było organizowanie **opieki wytchnieniowej** w ramach programu rządowego. Głównym celem tego programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi i dorosłymi z orzeczeniem o niepełnosprawności. Z tej formy pomocy w 2021 r skorzystało 21 osób w łącznej liczbie 2068 godzin na kwotę 72.380.00 zł. W 2021 r. gmina Żory realizowała **program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”**. Głównym celem tego programu było jest wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Taka usługa była także przeznaczona dla osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Z tej formy pomocy skorzystało 26 osób na łączną liczbę 5.580 godzin na kwotę 210.803,97. Program realizowało 20 asystentów. Kolejnym programem realizowanym w Żorach w 2021 r. był **program „Wspieraj seniora”**. Celem strategicznym programu było zapewnienie usługi wsparcia osobom starszym i samotnym powyżej 70 roku, którzy w obowiązującym stanie epidemii zdecydowali się na pozostanie w domu. Seniorzy mogli liczyć na pomoc ośrodków pomocy społecznej i wolontariuszy w zakresie dostarczenia zakupów, w tym artykułów spożywczych oraz środków higieny osobistej, załatwienia drobnych spraw urzędowych, wyprowadzenie psa, dostarczenia ciepłych posiłków. Jednak program ten nie cieszył się dużym zainteresowaniem Skorzystało z tej formy pomocy tylko 3 seniorów. Kolejnym elementem systemu pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym są **także mieszkania chronione wspierane**. Mieszkania chronione są przeznaczone dla osób pełnoletnich, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymagają usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki. Mieszkania chronione są formą pomocy społecznej przygotowującą pod opieką specjalistów osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu. Gmina Żory ma na swoim terenie 8 mieszkań chronionych. Łączna liczba miejsc w tych mieszkaniach to 39 miejsc. Mieszkania chronione znajdują się na ul. Promiennej i na ul. Piastów Górnośląskich. Od maja 2021 r. jedno z mieszkań chronionych na ul. Piastów górnośląskich zawiaduje Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną. Jest to mieszkanie przeznaczone dla 7 osób z niepełnosprawnością intelektualną. Pozostałe dwa mieszkania na ul. Piastów Górnośląskich jest przeznaczone głównie dla osób starszych wymagających zwiększonej opieki. Mieszkańcy tych mieszkań mogą liczyć na tzw. usługi bytowe obejmujące pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym dotyczących przemieszczania się, utrzymania higieny osobistej, ubierania się, sprzątania, zakupów i przygotowywania posiłków, załatwiania spraw osobistych, realizacji kontaktów społecznych poprzez umożliwienie osobie utrzymywania więzi rodzinnych, uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej. Tak więc dla części osób starszych i niepełnosprawnych zamieszkanie w mieszkaniu chronionym jest to

alternatywa pozostawania nadal samodzielnym poprzez wspieranie i pomoc. W 2021 r. z mieszkań chronionych skorzystało 29 osób. Na terenie gminy działa również **ośrodek wsparcia „Senior+”**. Funkcjonowanie tej placówki pozwala zwiększyć aktywne uczestnictwa seniorów w życiu społecznym. Celem tej placówki jest zapewnienie wsparcia seniorom – osobom nieaktywnym zawodowo w wieku 60 lat i więcej – poprzez umożliwienie im korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywności, a także obejmującej usługi w zakresie aktywności ruchowej lub kinezyterapii, oferty edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej – w zależności od potrzeb stwierdzonych w środowisku lokalnym. W ramach Programu udostępniana jest seniorom infrastruktura pozwalająca na aktywne spędzanie wolnego czasu, a także zaktywizowanie i zaangażowanie seniorów w działania samopomocowe i na rzecz środowiska lokalnego. Działalność bieżąca Dziennego Domu „Senior+” polegała na realizacji podstawowych usług mających na celu udzielanie pomocy w czynnościach dnia codziennego, na zapewnieniu minimum jednego posiłku, w szczególności gorącego oraz innych usług wspomagających, dostosowanych do potrzeb seniorów. Dzienny Dom „Senior+” zapewniał 8-godzinną ofertę usług w dniach od poniedziałku do piątku. Z tej formy pomocy w 2021 r. skorzystało 35 osób. Działalność ośrodka była znacznie utrudniona z uwagi na obostrzenia epidemiczne. I wreszcie do osób starszych i niepełnosprawnych skierowana jest pomoc w formie **umieszczenia osób w Domach Pomocy Społecznej**. W 2021 r. w Domach Pomocy Społecznej przebywały 83 osoby (w tym w 2021 r. umieszczona 11 osób). Ta forma pomocy społecznej jest ostatecznością. Ta forma pomocy jest też bardzo kosztowna. Koszt utrzymania podopiecznego w publicznym Domu Pomocy Społecznej waha się średnio od 4.000,00 zł do ponad 7.000,00 zł miesięcznie. Część tego kosztu pokrywają sami podopieczni ze swoich świadczeń, część pokrywa najbliższa rodzina zaś pozostałą kwotę w razie konieczności pokrywa gmina. Obserwuje się trend umieszczania swoich najbliższych w prywatnych Domach Pomocy Społecznej. Są one znacznie tańsze. Ma to znaczenie w wysokości kosztów jakie ma obowiązek ponoszenia najbliższa rodzina. Państwowe Domy Pomocy Społecznej muszą spełniać określone standardy w funkcjonowaniu, stąd też wiąże się to z wyższymi kosztami.

10. Świadczenia wypłacane w Dziale Świadczeń Rodzinnych

Funkcjonujący w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Żorach Dział Świadczeń Rodzinnych w 2021 r. zajmował się realizacją niżej wymienionych świadczeń:

1. świadczenia rodzinnych, tj.

a). zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu:

- urodzenia dziecka,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- samotnego wychowywania dziecka,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- rozpoczęcia roku szkolnego,
- podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej;

b). świadczeń opiekuńczych:

- zasiłku pielęgnacyjnego,
- specjalnego zasiłku opiekuńczego,
- świadczenia pielęgnacyjnego;

c). jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka;

d). świadczenia rodzicielskiego;

2. świadczenia „Za życiem”;

3. świadczeń z funduszu alimentacyjnego;

4. świadczenia rewalidacyjnego;

5. stypendium szkolnego;
6. zasiłku szkolnego;
7. dodatku mieszkaniowego;
8. dodatku mieszkaniowego w z mocą wsteczną oraz dodatku mieszkaniowego z dopłatą do czynszu;
9. dodatku energetycznego;
10. jednorazowej zapomogi z budżetu Miasta Żory z tytułu urodzenia się dziecka,
11. wydawaniem zaświadczeń o wysokości dochodu do programu „Czyste powietrze”,
12. świadczenia wychowawczego.

W 2021 r. do tutejszego Działu wpłynęło łącznie 11 729 wniosków o ustalenie prawa do niżej wymienionych świadczeń, z czego:

- 912 wniosków o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego;
- 117 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego;
- 369 wniosków o zasiłek pielęgnacyjny;
- 5 wniosków o specjalny zasiłek opiekuńczy;
- 337 wniosków o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka;
- 127 wniosków o świadczenie rodzicielskie;
- 6 wniosków o świadczenie „Za życiem”;
- 10 wniosków o świadczenie rewalidacyjne;
- 259 wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- 8830 wniosków o świadczenie wychowawcze;
- 36 wniosków o stypendium szkolne;
- 4 wnioski o zasiłek szkolny;
- 579 wniosków o dodatek mieszkaniowy (w tym 2 wnioski o dodatek mieszkaniowy z mocą wsteczną);
- 57 wniosków o dodatek energetyczny;
- 81 wniosków o wydanie zaświadczenia do programu „Czyste powietrze”.

W 2021 r. zostało wydanych 12919 decyzji i rozstrzygnięć administracyjnych.

11. Interwencja kryzysowa

W mieście Żory w ramach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej funkcjonuje Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Żorach na ul. Boryńskiej 13. Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. Interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny bez względu na posiadany dochód. W ramach interwencji kryzysowej udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb - poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych – schronienia. Z pomocy ośrodka w 2021 r. skorzystało 301 osób.

Udzielono pomocy psychologicznej w formie;

- Terapii indywidualnej - 237 osób
- Terapii par i małżeństw -11 par i terapia rodzinna – 42 osoby .
- Uczestnictwa w grupie wsparcia dla ofiar przemocy domowej – 6 osób wzięło udział w 6 spotkaniach

- interwencji i wizyt w terenie – 2 (wizyty w sądzie, szpitalu, różnych instytucjach publicznych, w mieszkaniach prywatnych itp.)

Najczęstsze problemy osób zgłaszających się o pomoc w 2021 roku to :

- Przemoc –60 osób
- Zaburzenia psychiczne, nerwice, depresje, różnego rodzaju zaburzenia – 48 osób
- Problemy opiekuńczo – wychowawcze – 19 osób
- Uzależnienia – 50 osób
- Różnego rodzaju konflikty- 78 osób w tym :
- Konflikty rodzinne - 26
- Konflikty partnerskie- 42
- Konflikty społeczne -3
- Żałoba - 14 osób
- Inne - np. niepełnosprawność, samotność, ubóstwo i bezrobocie, choroba przewlekła itp. – 80 osób

W ramach Ośrodka Interwencji Kryzysowej działa także Hostel .

Ze schronienia w Hostelu Ośrodka Interwencji Kryzysowej skorzystało:

- 21 osób, w tym 11 dzieci

Schronienie w Hostelu OIK znalazło:

- 9 osób z powodu przemocy domowej (w tym 4 dzieci),
- 12 osób z uwagi na inną sytuację kryzysową (tym 7 dzieci).

Osoby przebywające w Hostelu w zależności od potrzeb korzystały z pomocy psychologicznej, wsparcia asystentów rodziny, pracy socjalnej, pomocy materialnej, uczestniczyły w terapii uzależnień, były aktywizowane zawodowo.

W Ośrodku Interwencji Kryzysowej funkcjonują także

1. Grupa AL – ANON. Grupa ma charakter grupy otwartej. Al. – Anon „Przebudzenie” jeden raz w tygodniu organizuje miting otwarty, na który może przyjść każdy kto chce się dowiedzieć jak funkcjonować i radzić sobie z trudnościami w rodzinie, w której występuje problem alkoholowy.
2. Grupa anonimowych alkoholików „BARIERA”. Grupa na terenie ośrodka prowadzi spotkania, mitingi oraz grupę terapeutyczną dla osób uzależnionych od alkoholu.
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
4. Bezpłatne poradnictwo prawne finansowane przez MOPS.
5. Szkolenie dla kandydatów na rodziców zastępczych.

W roku 2021 pomimo zagrożenia epidemicznego pracownicy OIK stale udzielali pomocy potrzebującym mieszkańcom miasta. Ograniczono jedynie spotkania w liczniejszych grupach. Porad i konsultacji udzielano w sposób tradycyjny ale również telefonicznie. Hostel OIK funkcjonował bez żadnych ograniczeń.

Pracownicy i klienci OIK byli zobowiązani do przestrzegania reżimu sanitarnego celem ograniczenia ryzyka zachorowania.

Również na terenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej działa Interdyscyplinarny Zespół Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Zadaniem Zespołu jest podejmowanie działań mających na celu ochronę osób doznających przemocy w rodzinie w tym realizacją procedury Niebieskiej Karty. W ramach pracy tego zespołu :

1. Przygotowano i przeprowadzono 4 tradycyjne posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego.
2. Przeprowadzono 128 procedur „Niebieskie Karty” w 112 rodzinach.
3. Zorganizowano i przeprowadzono 282 posiedzeń grupy roboczej.
4. Wypełniono 97 formularzy „Niebieska Karta – C” informując osoby, wobec których istniało podejrzenie, że doświadczają przemocy w rodzinie o celu i przebiegu procedury, prawach przysługujących osobom pokrzywdzonym, warunkach korzystania ze świadczeń pomocy społecznej, możliwości uzyskania pomocy psychologicznej, terapeutycznej i prawnej oraz schronienia, a także o przebiegu procedury dot. zobowiązania do leczenia odwykowego osoby uzależnionej od alkoholu, narkotyków lub tzw. „dopalaczy”.
5. Wypełniono 61 formularzy „Niebieska Karta – D” pouczając osoby podejrzane o to, że stosowały przemoc w rodzinie o konsekwencjach prawnych, informując o możliwości uzyskania pomocy psychologicznej i terapeutycznej – w tym terapii uzależnień, możliwości udziału w programie korekcyjno- edukacyjnym dla sprawców przemocy.
6. Udzielono 19 porad dotyczących możliwości podjęcia leczenia odwykowego od środków odurzających.
7. Sporządzono 7 zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do Prokuratury Rejonowej w Żorach.
8. Skierowano do Sądu Rejonowego w Żorach 8 wniosków o wgląd w sytuację rodzinną małoletnich.
9. Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie koordynował pracę instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy na terenie miasta w zakresie realizacji procedury „Niebieskie Karty” tj. policji, pomocy społecznej, oświaty, GKRPA oraz kuratorów.
10. Zakupiono materiały informacyjne (ulotki, informatory, karty i plakaty) przygotowane przez Stowarzyszenie „Niebieska Linia” celem rozpowszechnienia w 2022 r. w Żorskich szkołach oraz wśród mieszkańców miasta.

12. Realizowane świadczenia w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej na podstawie ustawy o pomocy społecznej

1. W ramach realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej:

1. Wydano 2050 decyzji administracyjnych przyznających świadczenia i objęto pomocą 648 rodzin pomocą materialną i instytucjonalną (w 2020 r. - 537), objęto pomocą w formie pracy socjalnej 420 rodzin (w tym 143 tylko i wyłącznie pracą socjalną), 370 rodzin otrzymało świadczenia pieniężne, 359 rodzin otrzymało świadczenia niepieniężne: zasiłki stałe (102 osoby), zasiłki okresowe (90 osób), schronienie poza gminą (4 osoby), posiłek (22 osoby), podstawowe usługi

opiekuńcze (132 osoby), specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (5 osób), zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (1 osoba), wynagrodzenie należne opiekunowi prawnemu z tytułu sprawowania opieki przyznane przez Sąd (4 osoby), opłata składki zdrowotnej (141 osoby), pokrycie odpłatności gminy za pobyt w domu pomocy społecznej (64 osoby), zasiłki celowe (218 osób).

2. Objęto 412 rodzin pomocą w formie poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, rodzinnego).
3. Zakwalifikowano 165 osób do Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD).
4. Zorganizowano na koszt gminy 9 pogrzebów.

2. Pomocy społecznej udzielono osobom i rodzinom w szczególności:

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinie	
	2020	2021	2020	2021
Ubóstwo	293	258	616	560
Bezdomność	85	76	98	85
Potrzeba ochrony macierzyństwa	10	18	31	82
Bezrobocie	132	124	335	311
Niepełnosprawność	225	213	399	392
Długotrwała lub ciężka choroba	334	335	567	578
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	282	161	904	503
Przemoc w rodzinie	12	12	36	40
Alkoholizm	35	25	50	43
Narkomania	7	11	8	22
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	12	17	23	24
Zdarzenie losowe	3	1	5	2

Sytuacja kryzysowa	14	6	27	17
--------------------	----	---	----	----

Realizacja projektów unijnych

W 2021 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Żorach realizowano bardzo ciekawy projekt **„Akademia świadomego rodzica – rodzic na zastępstwo pilnie poszukiwany”** współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach programu Erasmus +. Projekt ten jest realizowany w partnerstwie z Fundacją na Rzecz Edukacji SMART z Opola, Viesoji istaiga Mano seimos akademija z Litwy oraz INSTITUTO DE APOIO A CRIANCA z Portugalii.

Celem głównym projektu jest podniesienie kompetencji wychowawczych rodzin zastępczych oraz poszerzenie i rozwój kompetencji edukatorów i innych pracowników wspierających uczące się osoby dorosłe poprzez:

1. Realizację różnorodnych form wsparcia: szkoleń stacjonarnych, szkoleń online, blended mobility,
2. Stworzenie narzędzi wspierających realizację zadań wynikających z pieczy zastępczej (bądź jej alternatywnych odpowiedników w krajach partnerskich)
3. Promocję rodzinnej pieczy zastępczej .

W dniach 20-21 lipca 2021 r. odbyło pierwsze międzynarodowe spotkanie projektowe, którego organizatorem był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żorach. Pierwszego dnia Fundacja SMART z Opola przypomniła główne założenia projektu, następnie odbyła prezentację partnerów. W pierwszym dniu partnerzy skupili się przede wszystkim na różnicach i podobieństwach w funkcjonowaniu pieczy zastępczej w krajach partnerskich. Drugiego dnia skupiono się na sprawach związanych z zarządzaniem i dokumentacją oraz omówiono harmonogram dalszych działań na rok 2021, następnie odbyły wizyty studyjne u rodzin zastępczych zamieszkałych na terenie Żor.

W dniach 13-17 września 2021 r. odbyło międzynarodowe szkolenie na Litwie, którego gospodarzem była instytucja publiczna „My Family Academy” z Wilna. Szkolenie obejmowało tematykę z zakresu wypalenia zawodowego, a szczególnie skupiono się na tym jak wspierać rodziców zastępczych aby uniknąć wypalenia oraz nadmiernego i długotrwałego stresu. W szkoleniu uczestniczyli wszyscy partnerzy projektu, w tym 4 pracowników Działu Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żorach.

W dniach 18-19 listopada 2021 r. odbyło w Portugalii międzynarodowe spotkanie projektowe dla kadry zarządzającej, którego gospodarzami byli partnerzy z Instituto de Apoio à Criança z Lizbony. Podczas spotkania skupiono się przede wszystkim na procesie stawiania się rodzicom zastępczym ponadto omówiono kolejne działania w projekcie tj. najbliższe szkolenia, help-desk i webinarium. Podczas spotkania odwiedzono obiekty Instituto de Apoio à Criança, takie jak: wóz wsparcia interwencyjnego, Centrum Edukacji i Szkoleń, Urząd Socjalny. W spotkaniu kadry zarządzającej uczestniczyło 2 pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żorach.

Wartość projektu dla MOPS: 124.592,65 zł.

Kolejnym ważnym i ciekawym projektem realizowany w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Żorach był projekt **„O własnych siłach – wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym”** Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020 dla Osi priorytetowej IX Włączenie społeczne, Działania 9.2 Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne dla poddziałania 9.2.2 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych – RIT, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

W ciągu 2021 r. roku w ramach projektu objęto wsparciem 158 osób. Wsparcie to obejmowało rodziców zastępczych, wychowanków pieczy zastępczej, objęcie rodzin asystenturą rodzinną i wychowanków świetlicy „Horyzont”.

Zadanie 1

Realizowano działania wspierające dla rodzin i wychowanków pieczy zastępczej:

1. Spotkania grupy wsparcia dla rodziców/opiekunów pieczy zastępczej. Odbyło się 9 spotkań grupy wsparcia, w których udział wzięło 6 rodziców/opiekunów.
2. Spotkania edukujące z seksuologiem dla wychowanków pieczy zastępczej. Łącznie w spotkaniach edukujących z seksuologiem uczestniczyło 7 wychowanków pieczy zastępczej.
3. Warsztaty dla wychowanków pieczy zastępczej w zakresie podniesienia kompetencji osobistych. Łącznie w warsztatach udział wzięło 23 wychowanków pieczy zastępczej.
4. Trening ekonomiczny zorganizowany na terenie Miejskiej Biblioteki Publicznej w Żorach. Udział wzięło 10 wychowanków.
5. Trening umiejętności korzystania z instytucji użyteczności publicznej. Łącznie w treningu udział wzięło 17 wychowanków.
6. Trening obsługi urządzeń RTV i komputera zorganizowany w Technikum nr 1 w Żorach. Udział wzięło 10 wychowanków.
7. Trening kodowania zorganizowany na terenie Miejskiej Biblioteki Publicznej w Żorach. Udział wzięło 6 wychowanków.
8. Trening umiejętności planowania i spędzania wolnego czasu. Łącznie w treningu udział wzięło 19 wychowanków.
9. Trening umiejętności korzystania ze środków komunikacji publicznej i bezpłatnych miejskich rowerów. Udział wzięło 8 wychowanków.

Zadanie 2

Realizowane było wsparcie adresowane do rodziców, którzy byli zagrożeni ograniczeniem władzy rodzicielskiej.

1. Wsparcie asystentów rodziny – 4 osoby.
2. Porady prawne – 8 uczestniczek, łącznie 33 godziny porad prawnych
3. Warsztaty dla rodziców w zakresie podniesienia kompetencji opiekuńczo-wychowawczych. Odbyło się 9 warsztatów, w których udział wzięło 14 rodziców.
4. Zajęcia dla dzieci, których rodzice są uczestnikami warsztatów w zakresie podniesienia kompetencji opiekuńczo-wychowawczych. Odbyło się 9 zajęć, w których udział wzięło 12 dzieci.
5. Spotkania grupy wsparcia dla samotnych matek poszerzonej o elementy edukacyjne. Odbyło się 7 spotkań, w których wzięło udział 10 rodziców.
6. Zajęcia dla dzieci, których matki są uczestniczkami spotkań grupy wsparcia. Odbyło się 7 zajęć, w których udział wzięło 13 dzieci.
7. Zorganizowano dla dzieci wyjazd i zwiedzanie Kopalni Guido w Zabrze. W wyjeździe wzięło udział 14 dzieci.
8. W ramach form wsparcia mających na celu pomoc w rozwoju intelektualnym i społecznym zostało zorganizowane dla dzieci wyjście do Kina na Starówce. Udział wzięło 14 dzieci.

9. Dzieci uczestniczyły również w zajęciach w Studiu Działań Artystycznych w Miejskim Domu Kultury w Żorach. (9 dzieci)

Zadanie 3

Były realizowane działania skierowane do wychowanków placówki wsparcia dziennego - świetlicy „Horyzont”. Zrealizowany został cykl warsztatów fotograficznych - fotografia przyrody: ptaki, ssaki, owady, gady. (14 osób). Zorganizowano wycieczkę do Jura Parku w Krasiejowie (14 osób). Dzieci zapoznały się z historią dinozaurów zamieszkujących teren dzisiejszego Krasiejowa i zwiedziły tereny wykopalisk oraz pawilony paleontologiczne. Prowadzony był cykl treningów rozwoju ciała z elementami kalisteniki – 15 treningów (10 osób), warsztatów konstrukcyjnych – 12 warsztatów (7 osób).

Wartość projektu: 427 146,39 zł

Dofinansowanie: 397 246,14 zł

Wkład własny: 29.900,25 zł

Najważniejsze potrzeby w zakresie pomocy społecznej :

1. Utworzenie na terenie miasta kolejnego rodzinnego domu dziecka dla dzieci w wieku od 0 do 18 roku życia;
2. Zwiększeniu liczby rodzin wspierających i pomocowych dla wsparcia funkcjonującej już pieczy zastępczej.
3. Zwiększeniu liczby rodzin zastępczych a szczególnie zawodowych.
4. Zwiększeniu kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców zastępczych poprzez organizację kolejnych szkoleń i grup wsparcia.
5. Zwiększeniu wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez zatrudnienie kolejnych asystentów rodzinnych.
6. Poszerzeniu działalności świetlicy „Horyzont” o nowe pracownie.
7. Pozyskanie wolontariuszy, których celem będzie wsparcie pracy Świetlicy „Horyzont”.
8. Proces starzenia się społeczeństwa jest faktem i jego przebieg jest coraz bardziej dynamiczny. Rośnie i będzie rosła liczba osób starszych, schorowanych i niepełnosprawnych. Wymagać to będzie coraz większych nakładów finansowych gminy na organizację pomocy i opieki, elastyczności w dostosowaniu się do potrzeb i oczekiwań beneficjentów a także na ciągłym poszerzaniu form opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi na terenie miasta.
9. Widać konieczność poszerzenia ilości mieszkań chronionych dla osób starszych i niepełnosprawnych.
10. Podjęcie dalszych starań zmierzających do uruchomienia Centrum Opiekuńczo – Mieszkalnego.
11. Jednym z ważniejszych potrzeb jakie się pojawia w obrębie interwencji kryzysowej to pilna potrzeba zorganizowania w większym zakresie pomocy

psychologicznej dla dzieci i młodzieży po długim okresie nauki zdalnej np. na terenie szkół lub na terenie ośrodka.

- 12. Pomieszczenia Noclegowni, Ogrzewalni i Schroniska dla osób bezdomnych wymagają odświeżenia a niektóre pomieszczenia remontów.**
- 13. Budynek Ośrodka Interwencji Kryzysowej wymaga napraw i niektórych częściach remontów np. nowej instalacji odgromowej, naprawy elewacji itp.**
- 14. Należy unowocześnić system komputerowy, zakupić nowe programy do sprawniejszego funkcjonowania MOPS Żory.**
- 15. Istnieje pilna potrzeba poszerzenia pomieszczeń do archiwizowania dokumentacji.**
- 16. W odniesieniu do stale zmieniającej się sytuacji w zakresie funkcjonowania obowiązujących przepisów prawnych, ich skomplikowania, nie zawsze precyzyjności należy zadbać o zabezpieczenie środków na szkolenie i doskonalenie pracowników.**

Sporządziła; Dyrektor MOPS Żory Weronika Cębrzyna